

Географічне положення України

Мета: формувати знання про фізико-, економіко- та політико-географічне положення України, формування її території; виявити та проаналізувати особливості географічного положення України, ознайомити з даними про площу, чисельність населення, крайні точки, географічний центр України, систематизувати знання про складники державної території. Удосконалити вміння роботи з картою, розвивати вміння робити висновки, порівнювати.

Обладнання: атлас, підручник, зошит, презентація

Тип уроку: комбінований

Хід уроку

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

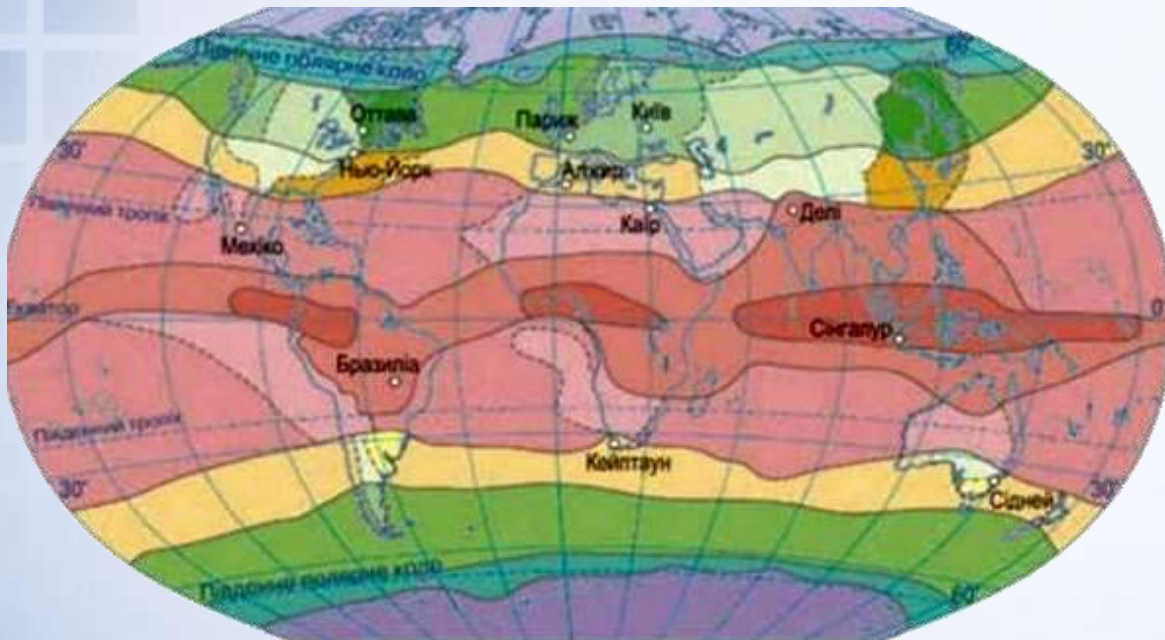
Назвіть факти, які характеризують фізико-географічне положення України.

Назвіть факти, які характеризують економіко-географічне положення України.

Назвіть факти, які характеризують економіко-географічне положення України.

Пригадайте

► У яких півкулях розташована територія Євразії?

■ ЕКВАТОРІАЛЬНИЙ ПОЯС	■ Області мусонного клімату	■ СУБАРКТИНИЙ І СУБАНТАРКТИНИЙ ПОЯСИ
■ СУБЕКВАТОРАЛЬНІ ПОЯСИ	■ Області з рівномірним зволоженням	■ Клімат субарктичний
■ ТРОПІЧНІ ПОЯСИ	■ ПОМІРНІ ПОЯСИ	■ Клімат субантарктичний
■ Області пустельного клімату	■ Області континентального клімату	■ АРКТИЧНИЙ І АНТАРКТИЧНИЙ ПОЯСИ
■ Області вологого клімату	■ Області помірно континентального клімату	■ Клімат арктичний
■ СУБТРОПІЧНІ ПОЯСИ	■ Області морського клімату	■ Клімат антарктичний
■ Області континентального клімату	■ Області мусонного клімату	— Межі кліматичних поясів
■ Області середземноморського клімату		- - - Межі кліматичних областей

► У якому кліматичному поясі розташована територія України?

Фізико-географічне положення (ФГП) України

ФГП характеризує розміщення країни в географічній системі координат та природному просторі з його об'єктами і процесами, які впливають на природу країни

Пн. → Пд. — 893 км

► **північна** — поблизу села
Грем'яч Новгород-
Сіверського району
Чернігівської області (52°22'
пн. ш.).

► **південна** — мис Сарич у Криму (44°23' пн. ш.)

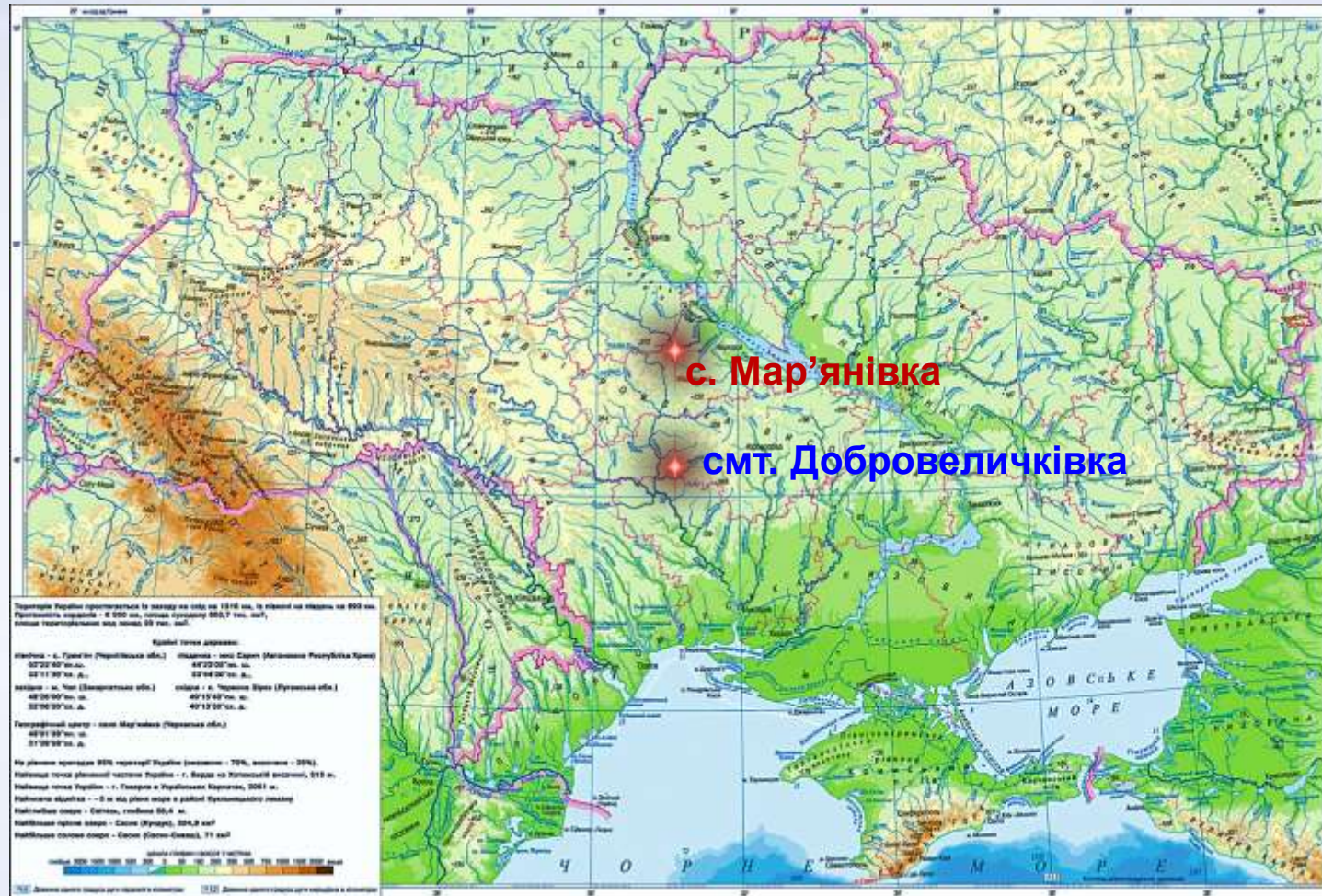
► **західна** — біля села Соломонове Ужгородського району Закарпатської області (22°10' сх. д.)

► **східна** — на околиці села Рання Зоря Міловського району Луганської області (40°13' сх. д.).

► **с. Мар'янівка** в Черкаській області (координати $49^{\circ}02'$ пн. ш. і $31^{\circ}29'$ сх. д.) — географічний центр України (центр ваги території країни)

► **сmt. Добровеличківка** в Кіровоградській області (координати $48^{\circ}23'$ пн. ш. і $31^{\circ}11'$ сх. д.) зараз вважається геометричним центром України (точка перетину середніх для країни паралелі й меридіана)

► **Площа України — 603,7 тис.км²**, що становить 5,7% території Європи (І місце в Європі, 44 – у світі)

► **Державний кордон — це лінія, яка відділяє суходіл, води, надра та повітряний простір держави**

- **загальна протяжність — 6993,63 км:**
- **суходільний — 5638,63 км** (найдовший — із Росією — **2295 км**; найменший — зі Словаччиною — **98 км**)
- **морський 1355 км** (Чорним морем — **1056,5 км**; Азовським морем — **249,5 км**; Керченською протокою — **49 км.**)

УКРАЇНА ТА НАЙБІЛЬШІ ЄВРОПЕЙСЬКІ ДЕРЖАВИ

Україна	Франція	Іспанія	Німеччина	Польща	Італія	Велика Британія
Територія (тис. км ²)						
603,7	544,0	504,8	357,0	312,7	301,3	244,9

Економіко-географічне положення (ЕГП) України

ЕГП характеризує розміщення країни щодо об'єктів, які впливають на її економічний розвиток

Країни-сусіди:

- Польща
- Словаччина
- Угорщина
- Румунія
- Молдова
- Росія
- Білорусь

Україна та країни Європи

► Пріоритетний напрямок в зовнішній політиці України → прагнення увійти до Європейського Союзу (ЄС)

► Територією України проходять транзитом, тобто з одних сусідніх країн до інших, багато вантажів, передусім природний газ, нафта, метал

Політико-географічне положення (ПГП) України

ПГП визначається просторовим положенням і відносинами з іншими країнами світу та їхніми групами з точки зору намагань реалізувати політичні, економічні та військово-стратегічні інтереси

Позитивні риси ПГП України

► Україна розташована в помірному поясі Північної півкулі, де зосереджена більшість наймогутніших країн (США, країни Західної Європи, Росія, Японія).

► Україна — велика європейська держава, що має потужні зв'язки з більшістю країн Європи.

Країна має велику кількість сусідів, частина з яких є членами ЄС та НАТО.

► Держава має вихід до Чорного моря й далі у Світовий океан.

► Україна підтримує добросусідські відносини з більшістю країн. Разом із ними Україна входить до складу низки міжнародних організацій (Організація Об'єднаних Націй (ООН), Рада Європи, Організація за демократію й економічний розвиток (ГУАМ), Організація Чорноморського економічного співробітництва (ЧЕС)) Україна також здійснює зусилля із метою наближення до НАТО

Негативні риси ПГП України

- ▶ Відбувається розмежування між західними й східними сусідами. Географічно Україна перебуває на вістрі протистояння «Захід — Схід».
- ▶ Причорноморський і східний регіони України входять у так звану «дугу нестабільності» (колишня Югославія — Придністров'я — Абхазія — Південна Осетія — Карабах — Чечня). На більшості цих територій відбувалися «локальні війни»
- ▶ Вихід у Світовий океан можливий тільки через протоки
- ▶ Поблизу кордонів України розташовані невизнані (частково визнані) держави, передусім Придністровська Молдавська Республіка, ЛНР та ДНР
- ▶ Воєнна агресія на сході України з боку Російської Федерації

Підсумуємо

- ▶ Фізико-географічне положення країни характеризує її розміщення в географічній системі координат і природному просторі з його об'єктами та процесами, що впливають на природу країни. Саме воно обумовлює основні особливості природи України.
- ▶ Економіко-географічне положення країни характеризує її розміщення щодо об'єктів, які впливають на її економічний розвиток. Велике значення мають країни-сусіди, рівень їхнього розвитку та міждержавні економічні зв'язки.
- ▶ Політико-географічне положення України визначається просторовим положенням і відносинами з іншими країнами світу та їхніми групами з точки зору намагань реалізувати політичні, економічні та військово-стратегічні інтереси

Продовжіть речення:

- 1.Площа України ....**
- 2.Крайня північна точка розміщена в...**
- 3.Крайня західна точка розміщена...**
- 4.с.Рання Зоря –це крайня ...**
- 5.Географічний центр України розміщений в...**
- 6.Україна безпосередньо межує з ...**
- 7.На сході та північному сході сусідами України є...**
- 8.Територія України лежить у ....кліматичному поясі...**
- 9.Україна розташована в межах тектонічних структур...**
- 10.На клімат України впливають повітряні маси з ...**
- 11.Природні зони , в межах яких розташована Україна, це ....**
- 12.Зручність економіко-географічного положення визначена наявністю ...**

Домашнє завдання

Читати п 11 , повторити п 10, вчити головне,
підготуватися до Пр.р, атлас, контурна карта

Переглянути відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=HbPOsydsrCM>